

מס' הנוהל 19.31	נוהל: סולם - קנייה, בנייה, תחזוקה	
מס' קודם -		
עמוד 1 מתוך 2	תאריך תחולה 06/09/04	מהדורה 2

האחראי לביצוע הנוהל: מנהלים, רכש, מחסן מנפק

הבסיס החוקי לנוהל:

פקודת הבטיחות בעבודה נוסח חדש 1970
התקנה עבודות בניה התשמ"ח 1988
תקנות הבטיחות בעבודה "עבודה בגובה" התשס"ז 2007

תקני סולמות רלוונטים:

תקן ישראלי, ת"י 1847
תקן ישראלי, ת"י 1139

מטרת הנוהל:

ליידע ולהדריך את המנהלים והעובדים ברשות בכל הקשור ברכישה ובניית סולמות.

1. הגדרות:

- **הממונה על הבטיחות ברשות (להלן: ממונה הבטיחות)** – מי שהוסמך על ידי מפקח עבודה ראשי ממשרד התמ"ת והוא בעל "אישור כשירות" תקף, ושנתמנה בידי מנהל הרשות לשמש כממונה על הבטיחות, הגהות ובריאות העובדים ברשות.
- **קב"ט** - אחראי מנהלית על כל ענייני הבטיחות ברשות.
- **מנהל** - עובד רשות אשר תחת אחריותו עובדים והוא נושא באחריות לבטיחותם וגהותם של עובדיו.
- **מנהל ישיר/אתר** - אדם שמנהל קבוצת אנשים עובדי רשות או אחרים הפועלים בשרות הרשות לצורך משימה מוגדרת או תפקיד מוגדר לרבות מנהל חפירה, מנהל פרויקט שימור או מנהל במתקן רשות העתיקות.
- **אתר** – מקום בו מתנהלת פעילות של הרשות לרבות משרדים, מחסנים, מעבדות ופרויקטים מסוג חפירות ושימור.
- **סולם נייד** – כלי ארעי המשמש למעבר עובדים בין משטחי עבודה המצויים במפלסים שונים (להלן סולם).
- **משטח עבודה** – שטח שעליו נמצא אדם בקשר לביצוע עבודה או המשמש להחזקת חומרים או ציוד, לרבות פיגום.
- **זקף** – מוט שאליו קבועים שלבים או מדרגות.
- **שלב** – מוט הקבוע בין הזקפים והמשמש לעלייה.
- **סולם מתארך** – סולם הבנוי ממספר חלקים המאפשרים הארכתו.
- **סולם מתקפל "A"** – סולם הבנוי משני חלקים החוברים בקצה עליון של הזקפים על ידי צירים המאפשרים לפשק את שני חלקיו – כשאינן צורך להשעינו על גוף קבוע כלשהו בעת הפישוק צורתו צורת האות הלטינית A.
- **סולם מפרקים** – סולם המשלב סולם A, אך ניתן להשעינו על גוף יציב.

כותב הנוהל: אבי משה, "ט.ר.ם בטיחות וגהות" חתימת כותב הנוהל: _____

מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות חתימת מאשר הנוהל: _____

תאריך אישור 06/09/04

תאריך עדכון 15/12/10

מס' הנוהל 19.31	נוהל: סולם – קנייה, בנייה, תחזוקה	
מס' קודם -		
עמוד 2 מתוך 2	תאריך תחולה 06/09/04	מהדורה 2

- רגלי סולם – החלק התחתון של הסולם
- סולם עץ – סולם עשוי עץ (בניה עצמית)

2. כללי:

באתרי הרשות נפוץ השימוש בסולמות. סולמות מהווים סיכון לנפילות מגובה ופגיעות פיזיות, מטרת הנוהל להדריך בבניית סולמות, תחזוקה ורכישת סולם העומד בדרישת התקן.

3. רכישת סולם

כל סולם הנרכש על ידי הרשות יעמוד בדרישות התקן ישראלי ויתאים לסוג העבודה המבוצעת.

4. בניית ותחזוקת סולם

כל סולם עץ הנבנה ברשות או ע"י מי מטעמה יהיה מחומר טוב ובטוח לשימוש, וייבנה בהתאם למפורט להלן:

4.1. זקפי הסולם:

- 4.1.1. זקף של סולם עץ יהיה במידות חתך 10 x 5 ס"מ.
4.1.2. סיבי זקפי העץ יהיו ישרים ככל האפשר וכיוונם מקביל בקירוב לאורכו של הזקף.

4.2. שלבי הסולם

- 4.2.1. שלבי סולם עץ יהיו בחוזק מתאים במידות חתך שלא יפחת מ- 10 x 2.5 ס"מ.
4.2.2. השלבים יהיו נתונים היטב בתוך הזקפים או תמוכים על ידי גזרי עץ המחברים היטב לזקפים משלב לשלב. שלביו של הסולם יחוברו לזקף במסמרים או ברגים באורך מתאים.
4.2.3. המרחק בין השלבים לא יפחת מ- 30 סנטימטרים, ולא יעלה על 35 סנטימטרים.
4.2.4. בכל סולם המרווח בין השלבים יהיה אחיד.

4.3. חיזוק סולם עץ:

סולם עץ שארכו עולה על 2 מטרים יחוזק על ידי חיזוקי עץ אחוריים כל 1.5 מטר לפחות.

5. תחזוקת סולם (קנוי ובנוי)

- 5.1. חל איסור מוחלט על צביעת סולם או הסתרת פגמים המתגלים בחלקיו.
5.2. לא יחסר בסולם שלב.
5.3. לא יהיה שלב משלביו לקוי.
5.4. תיקון סולם יעשה אך ורק ע"י מי שהוסמך או מורשה לכך.

6. בדיקת סולם (באחריות המחסן המנפק, מנהלן והמשתמש)

- 6.1. תקן- בסולם קנוי יש לוודא המצאות תו תקן מודבק ע"ג הסולם.
6.2. תקינות- לבדוק שלמות רגלי הסולם, משטחי דריכה, רצועות בשני צידי הסולם למניעת פתיחת רגלי הסולם, הימצאות רפידות גומי לרגלי הסולם.
6.3. תוקף- יש לוודא שהסולם בעל אישור המעיד על עמידות בתוקף.

כותב הנוהל: אבי משה, "ט.ר.ם בטיחות וגהות" חתימת כותב הנוהל: _____

מאשר הנוהל: שוקה דורפמן, מנהל רשות העתיקות חתימת מאשר הנוהל: _____

תאריך אישור 06/09/04

תאריך עדכון 15/12/10